

Хальмг нүүнд улсин хургиг диилвртэгъяр тосхмн

Алдр Октябрьск социалистическ революц болсн цагт, би баахн бер билэв. Эн революц намаг харнэгъу хар тамас гетлгдж, советин йосна саяхн джиргэлин хаалгъд орулв.

1922-ч джилэс авн хотна делегатк болад, олна керг уулд орлцг болвв. Ростовск областин Хальмг района Бембдэхнэ аямгт болсн куукд улсин түрүн хургт намаг делегатк сунгъгв. Тер цагт би хальмг хувцта, хадмасн кёлән, толгъагъан бултулдг, токугта, шиврлгтэ бер билэв.

1923-ч джил Хальмг районас Западн районур нуудж ирввдн. Цороса сельсоветин ар бийднэ Бичкн кёл гидг газрт буурлдж баялэвдн. Тер джилдән хотнас делегатк болдж сунгъгдвв. Хотна делегатк кун сельсоветд кундтэ кун болдг баясмн. Куукд улсин зовлнэ-джиргэлднэ хотна делегатк орлцдж, меддг билэ.

Советск правительствин дбнэгър, хальмг куукдин джилэтклэ кесн ноолдан, бас нег ик кёлмш гидж тоолгдсмн. Куукдин джилэтк таялдж авлггиг хотна делегаткс болн комсомольцнр кедж йовла. Тер цагт көгшн эк-эцкнэ басл му келэд харадг билэ.

Делегатк йовад куукд улс дунд сургъуль дасхджалав. Ликбезин школ дуусад, дегтр умшдг, гаран тавдг болсн куукд улс дала билэ. Лазарева Баснэ, Долгинова Булгэн, Мутянова Цагъан, Чульчинова Мария ликбезин школиг дуусад колхоздан кундтэ саяльч, селәнэ эдл-ахун звенод шунмгэа кёллэч болцхав.

1929-ч джил, селәнэ эдл-

ахуд коллективизац кесн цагла, хотна делегаткс бас орлцсмн. Западн района Цороса сельсоветин ахлэч баясмн цагтан баячудиг йовуллгэнд орлцлав. Эврәннэ сельсоветэр баячудин наямн гер-бул йовуллав. Тер кёлмш куцэдж йовад, баячудин элгн-санд му келулэд, цокулад чигн авлав. Эн даалгъвриг саянэр куцэсн тёлэдән политтройкин нерн деерэс Кундтэ грамотар ачлгдлав.

Хальмг тангггчин куцэгч комитетин инструктор болдж куукд улс дунд кесг джил кёллэв. Приволжск района загъсна „Улан хальмг“ гидг заводт зу гар хальмг куукд кёллджалэ. Тедн дунд загъсна кёлмшин сян медрлтэ дамшлтта куукд улс йир оln баясмн. Долбанск района Дальчинск сельсоветин „Путь к коммунизму“, „20-я годовщина Октября“, Айменск сельсоветин „Фрунзе“, Коринск сельсоветин Чкаловин пертэ загъсна колхозмудар загъс бярдг, гёлм гурдг звенос бурдэглсмн. Эн кёлмшиг КПСС-н Долбанск района комитетин куукд улсин отделин толгъач Бачан Булгэн гарлдж бурдэсмн. Бачан Булгэна босксн, босхсн кесг куукд улс баясмн.

Куукд улсин хотна делегатксас авн эклэд, олна уулдэч, селәнэ эдл-ахун шунмгэа кёллэч болсн куукд улс дала. Одгэ цагт мана хальмг куукд улс эрдмтэ, сургъульта, медрлтэ, дадмг кёллэч болдж, социалистическ тосхачнр дунд шундж кёллэжэцхәнэ.

Хальмг тангггчин хальмг куукд улсин хургиг производственн диилврэр тосцхай.

ДОЛГИНА Сара.